

Straatpastor Klaas Koffeman:

‘Vaak zit het hoofd vol met problemen’

Een tijdje geleden zat de straatpastor bij een hem onbekende man in de nachtopvang, die hem uitvoerig zijn verhaal vertelde. Plotseling zweeg de man. “En toen zei hij: ‘Weet je, ik ben even gaan rekenen. Het is nu 4 jaar en 7 maanden geleden dat iemand echt naar mij luisterde.’” Het raakt Koffeman.

Tekst: Barbara Berger

Hoeveel mensen dak- en thuisloos zijn in Den Haag, hangt af van het politieke moment. “Voor de verkiezingen zijn het er altijd veel minder dan erna”, weet Klaas Koffeman. Hij werkt al ruim een decennium als straatpastor in Den Haag. Hij en zijn collega’s schatten dat er soms wel 500 dakloze en vaak verwarde mensen méér op straat zijn dan de gemeentelijke statistieken aangeven.

Koffeman is regelmatig te vinden bij zowel de soepbus voor Centraal Station alsook in de nachtopvang en is ook zonder eigen ‘loket’ goed bereikbaar. Wekelijks begeleidt hij, naast de informele gesprekjes op parkbanken of in de stad, minstens zo’n 5-10 mensen bij hun contacten met een bewindvoerder, UWV, de gemeente of andere instanties.

Tijd om te luisteren

“Vroeger ging het in onze gesprekken vaak om persoonlijke problemen; nu merk je dat de materiële problemen steeds groter worden. En veel mensen voelen dat hun verhaal bij de instanties gewoon niet wordt gehoord.”

Koffeman kan goed en rustig luisteren. “Vaak zit het hoofd vol met problemen, dan kun je niet meer systematisch nadenken. Ik probeer vooral klankbord te zijn. Wat vragen stellen als iemand vertelt helpt vaak al om dingen helder te krijgen.

Dan kunnen we de problemen samen in porties hakken.” Een tijdje geleden zat de straatpastor bij een hem onbekende man in de nachtopvang, die hem uitvoerig zijn verhaal vertelde. Plotseling zweeg de man. “En toen zei hij: weet je, ik ben even gaan rekenen. Het is nu 4 jaar en 7 maanden geleden dat iemand echt naar mij luisterde.” Het raakt Koffeman. “De afwijzing gebeurt vaak van twee kanten. Iemand heeft veel schuld- en schaamtegevoelens om echt te gaan praten. En de instanties hebben te weinig tijd om te luisteren. Tja, want je registreert zo iemand liever niet.”

Vertrouwen

Klaas Koffeman praat vol rust en empathie. “In mijn werk is vrijheid belangrijk. Vertrouwen kun je niet in 15 minuten per afspraak winnen. Soms ben ik pastor, soms maatschappelijk werker. Als het nodig is, kan ik een hele week aan iemand besteden. Een dakloze heeft te weinig netwerk, klampt zich soms vast aan iemand, die even een klik biedt. Uiteindelijk proberen we mensen niet afhankelijk te laten zijn. We hebben met onze aanpak geen tijd voor veel activiteiten naast de wekelijkse viering en maaltijd op vrijdagavond. Soms doen we iets aan groepsgesprekken of theater om mensen los te laten komen. Maar het belangrijkste in ons werk is toch het persoonlijk contact.”

Loslaten

Zo’n 25 vrijwilligers zorgen voor de maaltijd op vrijdagavond, die meestal door meer dan 100 mensen bezocht wordt. “We zijn er heel blij mee. De vrijwilligers moeten wel talentvolle mensen zijn want in dit werk kun je natuurlijk ook gemakkelijk gemanipuleerd worden.” Netwerk DAK is voor Koffeman vooral belangrijk als platform om ervaringen uit te wisselen. “Natuurlijk trekt dit werk ook een wissel op het leven van de straatpastor. Soms zie je iemand een tijd niet en dan denk je ‘zit die vast of is die dood?’ Dat raakt je natuurlijk. Het evenwicht tussen distantie en nabijheid is voor mij niet altijd gemakkelijk. Maar je moet beseffen dat het uiteindelijk niet je eigen probleem is. Je moet het ook weer los kunnen laten. En soms ga ik gewoon in Rotterdam even uit in plaats van in Den Haag, dan kom ik niemand tegen.”

